

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Egy rendkívüli ember*

Forrás:

Esti Újság

Bp.
(Hely)

1913. 7. 1.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Hopp Ferenc

Idő

"1913"

Személy

Egy rendkívüli ember.

A minap a *Budapesti Hirlap* cikket közölt Hopp Ferencről, annak alkalmából, hogy az öreg ur ép erőben és egészségben megérte *nyolcvanadik* születésnapját. Már ez a szép kor is említeni való, különösen mostanság, a mikor az emberek nem tudnak, talán nem is akarnak ilyen soká élni. De Hopp Ferenc egyébként is rendkívüli, Magyarországon talán páratlan jelenség. Amerikában, Angolországban, a franciák és a németek között, szóval olyan országok és népek sorában, a melyek világimpériumra vergődtek — nem ritka az ilyen ember. Am közöttünk, a mi nagy és teljes elszigeteltségünkben egészen különös és majdnem teljesen érthetetlen, hogy legyen egy ember, a ki életéből félszázadot, munkával szerzett vagyonából olvasatlan százezreket fordítson kínai és japán műkincsek, kongói fegyverek, számi ékszerek, indiai szobrok és ezerféle hasonló — ropantul értékes és nekünk roppantul idegen — holminak a megszerzésére.

Ezt cselekedte Hopp Ferenc és cselekszi még most is, és cselekszi olyanformán, hogy senki, de senki nem tudott a nagy serénységéről. Tízszor, tizenötyszer bejárta a föld-

keresség legrejtettebb, legszűzibb területeit s a míg mások néhány ezer kilométernyi utjukról könyveket írnak: ő száz- és százezer kilométeres vándorlásairól — hallgatott. Mások hírnevet szereznek azzal, ha beszélnek olyan műkincsekről, a melyeket valahol — láttak. Hopp Ferenc egy egész múzeumra való, végtelenül érdekes és értékes kincs-halmazt hordott össze itt Budapesten és sem ő, sem más soha ezt a tömördek kincset nem emlegette. Ő azért nem, mert ilyen hallgató a természet. Mások pedig egyszerűen nem tudtak a dologról.

A napkeleti kastélyban.

Az *Esti Újság* munkatársa fölkereste Hopp Ferencet az Andrássy-ut villasorán levő kis palotájában. Az öreg urnak már az élete módja is fölöttébb érdekes, sőt különös. Nincs családja. Egyesegyedül lakik a kis palotában, a melynek souterrain helyiségét a házmester-család foglalja el. A lakáshoz vezető masszív nagy ajtót maga Hopp Ferenc nyitja ki a csöngetésre. Alacsony, kissé hajlott vállu, de fürgén lépegető, elevenen, mosolygón néző ember, a kiről senki nem sejténé, hogy nyolcvan esztendő. A bemutatkozásra,

az udvariaskodásra oda sem figyel.

— Menjünk először a kertbe, — mondja. — A kert nagyon szép, nagyon sok az érdekes benne.

Csakugyan: nagyon szép. Majdnem valamennyi kert sátor. Nagyon kecses. Karmaneszerű. A kert a kis palota háta mögött van, az utcáról nem látni. Sajátságos kerek nyílású kőkapun kell áthaladni. Fönt, a kapu homlokzatán szép kínai hieroglifekből összerótt üdvözlés.

— Ilyen kapu vezet az előkelő kínaiak, a mandarinok kertjeibe. — magyarázza Hopp Ferenc. — A díszített és a hieroglifás köveket Kinából hoztam, a többi kő Magyarországból való. Az egész kínai tervrajz szerint épült.

A kapu mögött különös, misztikus kép. Indiai köistenségek trónolnak mely a rio-de-janeiró-i öböl egyik szimlított, évezredek kötalapzatán, a sokgetéről való. És így tovább, ebben a fejú Brahma, a Visnu, a Shiwa. Az egyik kiszögellésnél egy pompás fekete

elefánt: fekete, félig kő, félig márványszerű anyagból, Delhiben mintázta valami kitünő, de névtelen indiai szobrász.

Egy kicsi, mesterséges szakadék fölött Japánországból hozott, karsu ívelt hátú hid viz keresztül. A hid fejénél egy ősi márványtábla, japán betűképekkel. A hieroglifek egy kedvesen bölcs mondást tartalmaznak. Ime:

A hány nemes gyümölcs származik egy jó magból: annyi nemes cselekvés fakadhat egy jó gondolatból.

Arrább ugyancsak Japánországból való kerti sátor. Nagyon kecses. Karmaneszerű. A kert a kis palota háta mögött van, az utcáról nem látni. Sajátságos kerek nyílású kőkapun kell áthaladni. Fönt, a kapu homlokzatán szép kínai hieroglifekből összerótt üdvözlés.

Mindez azonban csak századrésze annak a sok különösségnek, a mi ebben a kicsi kertben rejtőzködik. Van itt néhány hatalmas kőköcska, a nagy kínai falból, vannak óriás tengeri kagylók, a melyek csak Uj-Kaledóniában találhatók, van egy sajátos, több métermázsza súlyú fekete kő, a mely a rio-de-janeiró-i öböl egyik szimlított, évezredek kötalapzatán, a sokgetéről való. És így tovább, ebben a fejú Brahma, a Visnu, a Shiwa. Az egyik kiszögellésnél egy pompás fekete

Kincszőzönben.

Bent, a kis palotában sajátos, ünnepi levegő. Inkább templomban, semmint múzeumban érzi magát az ember. Embernek, emberi kéznek sehol semmi nyoma. Nincsenek hangulatromboló muzeumi fölírások, táblák, figyelmeztetések. Mintha az egész titokzatos keleti szellemek hordották volna össze a maguk gyönyörűségére. Minden szekrény, vitrina külön öröm és látnivaló. És a mi bennük van!

Elmondani, hogy tulajdonképpen mit rejteget a Hopp Ferenc muzeuma,

teljes lehetetlenség. Ennek a muzeumnak még katalógusa sincsen, maga Hopp Ferenc is csak sejtí, hogy körülbelül négyezer tárgyat hordott össze évtizedes vándorlásából. Számnak talán nem is imponáló a dolog, de tudni kell, hogy ebből a négyezer tárgyból legalább háromezer önálló értékű, pénzben kifejezve is nagybecsű darab, a melynek már a megszerzése is rengeteg kiadással jár. Hogy mennyit ér a gyűjteménye, arról sejtelmek sincs Hopp Ferencnek. Az egyik vitrina nagyszerűségeit mutogatta, a mikor megkérdeztem tőle:

— Ugyan: mekkora lehet — pénzben kifejezve — ennek a szekrénynek az értéke?

— Ön mit gondol? — kérdezte viszont Hopp Ferenc, mert láthatóan nem tudta, mit feleljen.

— Bizonyosan megér harminc-négyezer koronát — válaszoltam meggyőződés nélkül.

— No, annyit nem... De talán huszezeret igen... — mondotta bizonytalanul Hopp Ferenc. — Lássuk csak

És számlálgatni kezdte a szekrény legfelső üvegpalcán lévő tárgyakat:

— Ez hétszáz korona, ez ezer korona, az ezeröttszáz, nyolcszáz, ezer, hatszáz, kilencszáz, ezerhatszáz...

Kölcsönös álmélkodás lett a vége. Egy üveglapon sorakozott tizenöt, vagy husz kínai kristályváza, ameztisztából faragott kehely és egyéb csodaszép dolog, a melynek mindegyike elérte, vagy meghaladta az ezer koronát. És a szekrényben öt, talán hat üveglap volt ilyenformán telehintve drágasággal. Nevetni kellett ezen a fur-

caságon, hogy valakj huszezer koronára becsülje azt, a mi háromannyit is kényelmesen megér. Szinte mentegézőzve szólott a kincses ház ura:

— Ezek az én gyerekeim, ezek szépséges dolgok. Ez az én szerelmem Ez a mindenem. Én bizony nem gonddolkozom rajta, mibe került, mit ér. Csak azt tudom, hogy mindenem rájuk költöm...

A gyűjtemény — mondhatni — páratlan a maga nemében az egész világon. Először azért, mert Hopp Ferenc már negyven éve járja a Keletet, vagyis akkor kezdte, a mikor még nem volt divat az ázsiai kincsek gyűjtése. Helyesebben, a mikor még alig tudták Európában, hogy azok a különös tárgyak — kincsek. A mi harminc-négyven éve még néhány száz koronáért lehetett megvásárolni, most ugyanannyi ezerért sem kapható.

Ostromolják is a külföld gazdag gyűjtői, a milliárdos amerikaiak, a nagy muzeumok, hogy egyet-mást adjon el nekik. Hopp Ferenc azonban még csak alkuba sem bócsátkozik. Még azt sem teszi meg, a mit a legtöbb gyűjtő hivataloszerűen üz, hogy azokat a ritkaságokat, a melyekből több is van neki, más gyűjtőkkel elcserélje. A mi egy szer megszerzett, nem adja ki többé a kezéből.

Ezzel a gyönyörű makacsságával el-

érte, hogy gyűjteménye — több nézőpontból — igazán fölbecsülhetetlen. Például a kínaiak igen szeretik a *burnót*. A porrátört tüszögtető dohányt egészen kicsi — rendszerint igen nemes kővekből kifaragott — *flakonban* tartják. Ilyen tubáktartót közel hatvanat gyűjtött össze Hopp Ferenc, természetesen csupa régi, matériájában is nagyértékű darabot.

Másik kínai divat az, hogy mindengyűjteni akarok egyet-mást. Azután előkelőbb ember apró *necessair*-t hord magánál. Ez a *necessair* olyan, mint egy kis doboz, ám valójában igen furfangos holmi, mert parányi részekre bontható és mindegyik rész olyan, mint egy kis fiók. Az egyik fiókban festék van, a másikban orvosság, a harmadikban szájjízestítő, a negyedikben *burnót*, az ötödikben illatszert. Egy-egy ilyen ördögös szerkezet öt-hatszáz korona, esetleg több is: Hopp Ferencnek százharminc darab van belőle...

Mindent az országnak.

— És mi a szándéka ezzel a töméntelen drágasággal?

— Már megvan az elhatározásom. A képeimet és a műtárgyaimat — vannak képeim Munkácsytól, Benczurtól és más jeles magyarokon kívül spanyol és olasz mesterektől is — a Szépművészeti Múzeumnak adom. A többin az Iparművészeti Múzeum és a Nemzeti Múzeum osztzkodnak.

— De van még egy tervem, azt meg akarom valósítani. *Bucsuutat akarok tenni a föld körül.* Még nem

voltam Indo-Kinában, a franciák ázsiai gyarmataim, sem Sziámban. Ezekre a helyekre még el akarok menni. És látogatást kell tennem Kaliforniában, a hol már hatszor voltam és a hol sok a jó barátom. Most is van két kaliforniai vendégem: az egyiknek Humbold *Kahn*, a másiknak *Shilein* a neve. Még gyűjteni akarok egyet-mást. Azután könyvbe foglalom emlékeimet, katalógusba a gyűjteményemet. És azután? ... Azután jöhet akármi... Hopp Ferenc egyébként a morvaországi Fulnek községben született. Hatvannyolc év óta van Magyarországon.